

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ RIZIKOS VERTINIMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2021 m. spalio d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasis Kenksmingų ir pavojingų veiksmų valdymo ir priemokos už darbą, kai vidaus tarnybos sistemos pareigūnų veikia kenksmingi ir (ar) pavojingi veiksniai, dydžio nustatymo ir jos skyrimo vidaus tarnybos sistemoje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1300 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto įgyvendinimo“, II skyriaus pirmojo skirsnio 8.1 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Kenksmingų veiksmų rizikos vertinimo metodiką (pridedama).

2. N u r o d a u :

2.1. Tarnybos padalinių vadovams Dokumentų valdymo sistemoje supažindinti pavaldžius darbuotojus su šiuo įsakymu;

2.2. Valdymo organizavimo skyriui šį įsakymą paskelbti Tarnybos interneto svetainėje www.fntt.lt.

Direktorius

Antoni Mikulskis

Parengė

Beata Rodevičienė
2021-10-

PATVIRTINTA
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2021 m. d. įsakymu Nr.

KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ RIZIKOS VERTINIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kenksmingų veiksmų rizikos vertinimo metodika (toliau – Metodika) nustato Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) pareigūnų tarnybos aplinkoje pasireiškiančių cheminių, biologinių, fizikinių, ergonominių, psichosocialinių ir fizinių rizikos veiksmų (toliau – Rizikos veiksniai), kurie gali sukelti ligą, taip pat ir profesinę, ir kurių poveikis gali būti pavojingas gyvybei pareigūnams vykdant specifinę (susijusią su didesniu pavojumi ar didesne rizika gyvybei ir sveikatai) veiklą (toliau – Specifinė veikla), vertinimo ir rezultatų įforminimo tvarką.

2. Tarnybos pareigūnų vykdomos specifinės veiklos sąrašas patvirtintas Tarnybos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-147 „Dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų vykdomos specifinės veiklos nustatymo“.

3. Šioje Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1300 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto įgyvendinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2020-10-10) patvirtintame Kenksmingų ir pavojingų veiksmų valdymo ir priemokos už darbą, kai vidaus tarnybos sistemos pareigūną veikia kenksmingi ir (ar) pavojingi veiksniai, dydžio nustatymo ir jos skyrimo vidaus tarnybos sistemoje tvarkos apraše (toliau – Aprašas).

II SKYRIUS KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ RIZIKOS VERTINIMAS TARNYBOJE

4. Kenksmingų veiksmų rizikos vertinimas (toliau – Vertinimas) Tarnyboje organizuojamas pradedant veiklą, projektuojant ar įrengiant naujas pareigūnų darbo vietas, reorganizuojant Tarnybą ar atliekant darbo organizavimo pakeitimus, įvykus nelaimingam atsitikimui ar nustačius pareigūnui profesinę ligą, pasikeitus pareigūnų vykdomai veiklai, saugos ir sveikatos reikalavimams, nustačius šių reikalavimų pažeidimus, incidentus.

5. Vertinimą atlieka Tarnybos Turto valdymo ir informacinių technologijų skyriaus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas (toliau – atsakingas asmuo), gali būti pasitelkiami kitų institucijų, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata, atstovai. Atstovo dalyvavimas konkrečiame vertinime įforminamas Tarnybos direktoriaus įsakymu, kurį rengia atsakingas asmuo. Vertinime arba atlikto vertinimo rezultatų įvertinime dalyvauja Tarnybos direktoriaus įsakymu įsteigtas Saugos ir sveikatos komitetas (toliau – Komitetas).

6. Vertindamas Rizikos veiksnius, atsakingas asmuo privalo atsižvelgti į visų asmenų, esančių ar galinčių būti tarnybos aplinkoje (nuolat ir laikinai dirbančių, atliekančių praktiką, komandiruočių pareigūnų, kitų valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), trečiųjų asmenų ir lankytojų), veiklą.

7. Atsakingas asmuo renka ir apibendrina informaciją apie incidentus, nelaimingus atsitikimus, profesines ligas ir esamus ar galinčius atsirasti pareigūnų tarnybos aplinkoje veiksnius, jų veikimo trukmę vykdant Specifinę veiklą.

8. Atlikęs rizikos vertinimą šios Metodikos III skyriaus nustatyta tvarka, atsakingas asmuo su rezultatais supažindina pareigūnus, Tarnybos vadovą, darbuotojų atstovus, komitetą, aptaria su jais numatomas rizikos šalinimo ir mažinimo priemones, kurios įtraukiamos į rengiamą Tarnybos veiksmų valdymo planą.

9. Tarnybos direktorius sudaro sąlygas atsakingam asmeniui, atliekančiam rizikos vertinimą, gauti informaciją apie Tarnybos pareigūnų pareigybių aprašymuose nustatytas funkcijas, asmenines apsaugos priemones, Tarnyboje užregistruotus nelaimingus atsitikimus, incidentus ir profesines ligas, privalomus periodinius profilaktinius sveikatos patikrinimus, anksčiau atliktą rizikos vertinimą ir kitą rizikos vertinimui atlikti reikalingą aktualią informaciją .

III SKYRIUS VERTINIMO ETAPAI

10. Vertinimas atliekamas šiais etapais:

parengiamieji darbai;

10.2. veiksmų tyrimas, rizikos dydžio nustatymas, sprendimo dėl rizikos priimtumo priėmimas;

10.3. rizikos pašalinimas ar sumažinimas;

10.4. rizikos stebėjimas.

11. Parengiamųjų darbų etape:

11.1. Nustatomi darbai, procesai ar vietos, galintys kelti pavojų saugai ir sveikatai; darbai ar procesai gali būti klasifikuojami pagal vietas Tarnybos pastatų viduje arba išorėje, proceso teikimo stadijas, planinį arba reaguojamąjį darbą.

11.2. Nustatomi esami ir galimi veiksniai, susiję su kiekvienu atliekamu darbu, procesu ar vieta. Esami ir galimi Rizikos veiksniai, kurių keliamas pavojus aiškiai labai mažas ir mažai tikėtinas, gali būti nevertinami.

11.3. Nustatomi specifinę veiklą vykdančios pareigūnai, kuriems kyla pavojus dėl jų ar kitų asmenų veiklos, bei pareigūnai, kuriems gali grėsti didesnė rizika dėl jų laikinos būsenos (nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ar krūtimi maitinančioms moterims, priimtiems į tarnybą naujiems pareigūnams, pareigūnams, tarnaujantiems stresą ir įtampą keliančiomis sąlygomis, ir kitiems).

11.4. Surenkama informacija apie Tarnyboje registruotus incidentus, nelaimingus atsitikimus, profesines ligas, privalomus periodinius profilaktinius sveikatos patikrinimus, anksčiau atliktą rizikos vertinimą.

11.5. Parengiamas Rizikos veiksnių vertinimo darbų planas, kuriame nurodomi Rizikos veiksnių vertinimo darbai, vertinimo objektai, darbų atlikimo terminai ir atsakingi valstybės tarnautojai ar darbuotojai. Planą tvirtina Tarnybos vadovas.

12. Veiksnių tyrimo, rizikos dydžio nustatymo, sprendimo dėl rizikos priimtimumo priėmimo etape:

12.1. Pagal Rizikos veiksnių vertinimo darbų planą kiekybiškai tiriami (matuojami veiksnių dydžiai) ar kokybiškai vertinami Rizikos veiksniai, keliantys ar galintys kelti riziką pareigūnams; įvertinama Rizikos veiksnių keliamą riziką, atsižvelgiant į jų dydžius, tarpusavio sąveiką, veikimo trukmę, galimas pasekmes ir esamas apsaugos priemonės.

12.2. Ergonominiai ir psichosocialiniai veiksniai tiriami, vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

12.3. Atsižvelgiant į galimą riziką, galimos žalos sveikatai sunkumą ir jos pasireiškimo tikimybę, taikomos prevencijos priemonės, nustatomas rizikos dydis (labai maža, maža, vidutinė, didelė, labai didelė), vadovaujantis Aprašo priede pateikta Rizikos dydžio, priimtimumo ir rekomendacijų nustatymo metodika (Aprašo priedo 1, 2 ir 3 lentelės).

12.4. Atsižvelgiant į nustatytą rizikos dydį, priimamas sprendimas dėl rizikos priimtimumo, t. y. nusprendžiama, ar rizika priimtina, toleruotina ar nepriimtina, vadovaujantis Aprašo priede pateikta Rizikos dydžio, priimtimumo ir rekomendacijų nustatymo metodika (Aprašo priedo 4 lentelė).

13. Rizikos pašalinimo ar sumažinimo etape:

13.1. Jeigu rizika nepriimtina, nedelsiant imamas priemonių jai šalinti ar mažinti arba darbai ar procesai sustabdomi, iki bus įgyvendintos rizikos šalinimo ar mažinimo priemonės; jeigu nepriimtinos rizikos sumažinti neįmanoma, draudžiama dirbti tokioje aplinkoje.

13.2. Jeigu rizika toleruotina, nustatomos priemonės jai šalinti ar mažinti, jų veiksmingumas ir pakankamumas; nusprendžiama, kuri veiksnį galima pašalinti, o kokį – tik sumažinti.

13.3. Parengiamas Tarnybos veiksmų valdymo planas, kuriame prioriteto tvarka surašomi veiksniai ir jų rizika, jų šalinimo ir mažinimo priemonės, pareigūnai, kiti valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atsakingi už šių priemonių įgyvendinimą, priemonių įgyvendinimo terminas, skirtos lėšos ir numatoma rizikos šalinimo ir mažinimo priemonių vykdymo kontrolė; priemonės įgyvendinimo skuba turi būti proporcinga nustatytam rizikos dydžiui – kuo rizika didesnė, tuo skubiau turi būti imtasi priemonių jai šalinti ar mažinti; planuojant prevencijos priemones, pirmenybė teikiama kolektyvinėms, o ne individualioms darbo saugos priemonėms.

13.4. Tarnybos veiksmų valdymo plano projektas aptariamas su pareigūnais, darbuotojų atstovais, Komitetu ir tikslinamas pagal jų pastabas ar pasiūlymus. Veiksmų valdymo planas teikiamas tvirtinti Tarnybos direktoriui.

13.5. Įgyvendinamos veiksmų valdymo plane nustatytos prevencijos priemonės pagal šiame plane nustatytus prioritetus.

13.6. Įgyvendinus veiksmų valdymo plane nustatytas prevencijos priemones konkrečiai rizikai šalinti ar mažinti, pakartotinai atliekamas rizikos vertinimas, sprendžiama, ar reikia imtis kitų priemonių šiai rizikai šalinti ar mažinti.

13.7. Su rizikos vertinimo rezultatais supažindinami Tarnybos direktorius, pareigūnai, darbuotojų atstovai ir Komitetas.

14. Rizikos stebėjimo etape:

14.1. jeigu pareigūno tarnybos sąlygos pakinta tiek, kad gali padidėti pavojus ar kilti naujas pavojus sveikatai ar gyvybei, rizikos vertinimas nedelsiant atliekamas pakartotinai.

14.2. Kiekvienais metais Tarnybos padaliniuose turi būti atlikta Rizikos veiksmų prevencijos priemonių įgyvendinimo kontrolė ir iki einamųjų metų kovo 1 d. VRM Medicinos centrui teikiama ataskaita.

15. Tarnybos direktorius, gavęs informaciją apie įvykį ir susipažinęs su jo aplinkybėmis, turi teisę priimti sprendimą atlikti įvykio tyrimą ir nedelsiant sudaryti įvykio tyrimo komisiją.

16. Atliekant Rizikos veiksmų vertinimą, visuose etapuose vadovaujamosi darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais, darbo įrenginių gamintojų pateiktais įrenginių dokumentais bei atitinkamais standartais, rekomendacijomis.

IV SKYRIUS VERTINIMO DOKUMENTAVIMAS

17. Rizikos veiksmų vertinimo rezultatai turi būti informinti protokolais ir pasirašyti atsakingų asmenų.

18. Atlikus objekto Rizikos veiksmų vertinimą, pildoma Rizikos veiksmų įvertinimo kortelė (Metodikos 1 priedas).

19. Rizikos veiksnių įvertinimo kortelėje nurodoma:

19.1. rizikos veiksnių įvertinimo data;

19.2. rizikos veiksnių vertinimo objektas;

19.3. darbuotojai, atliekantys tyrimą;

19.4. rizikos veiksniai;

19.5. rizikos veiksnių įvertinimo rezultatai;

19.6. rizikos veiksnių šalinimo ar mažinimo priemonės.

20. Kortelę pasirašo Rizikos veiksnius įvertinęs asmuo ir Tarnybos direktorius.

21. Vienodiems Rizikos veiksnių vertinimo objektams (vienodoms darbo vietoms ar kitoms vietoms Tarnybos, padalinio teritorijoje, kur naudojami vienodi darbo procesai, vienodos darbo priemonės, nustatyti vienodi rizikos veiksniai ir jų dydžiai) gali būti pildoma viena Rizikos veiksnių įvertinimo kortelė.

22. Patikslinus Rizikos veiksnių įvertinimą ar juos iš naujo įvertinus, užpildoma nauja Rizikos veiksnių įvertinimo kortelė.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Rizikos veiksnių įvertinimo dokumentai, Rizikos veiksnių šalinimo ar mažinimo priemonių planai saugomi Tarnyboje, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatytų dokumentų saugojimo terminų.

24. Ginčai dėl Rizikos veiksnių vertinimo tarp Tarnybos vadovybės ir darbuotojų sprendžiami darbuotojų Komiteete arba įstatymų nustatyta darbo ginčų nagrinėjimo tvarka.

Kenksmingų veiksmų vertinimo
metodikos
1 priedas

(Profesinės rizikos įvertinimo kortelės forma)

_____ (įstaigos pavadinimas)

PROFESINĖS RIZIKOS ĮVERTINIMO KORTELĖ

_____ Nr. _____
(data)

Įmonės ekonominės veiklos rūšis

_____.

Rizikos vertinimo objektas

_____.

Darbuotojų skaičius – _____, iš jų: riboto darbingumo asmenys – _____, asmenys iki aštuoniolikos metų – _____, nėščios, neseniai pagimdžiusios ar krūtimi maitinančios darbuotojos – _____.

Profesinės rizikos veiksnys		Esamos apsaugos priemonės	Nustatytas profesinės rizikos dydis ir priimtinumumas	Numatytos profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonės pavadinimas ar numeris profesinės rizikos šalinimo ar mažinimo priemonių plane	Priemonės įgyvendinimo data
Veiksnių pavadinimas, teisės aktuose nustatytas jo leistinas dydis (jei yra) ir teisės akto, nustatančio veiksnio dydį, straipsnis, dalis, punktas	Kiekybiškai įvertintas veiksnio dydis				
1	2	3	4	5	6

Išvada – _____

Kortelę užpildė

_____ (pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

_____ (darbdavys)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)